

topo resignacijo. Nikjer ni besede niti misli, ob katero bi se mogel spotekniti dobro vzgojen človek. Ali nikjer tudi ne srečaš nove misli. Pesniku je geslo: »aimer, prier, chanter: voilà toute ma vie . . .«

Vse drugače se nam predstavlja Vladimir Jelovšek v svojih »Simfonijah«. Že vnanja oblika ti bode v oči: format — četvorka, papir — višnjevkast pa muzikalni naslov »Simfonije« z dolgo rimsko letnico in opazko: »Ne prodaje se«. Strani niso paginovane. Pred pesmimi je opazka: »U tiskari Dragotina Benka u Petrinji mjeseca rujna 1898 tiskano u 333 egzemplara. Prvih 9 egzemplara ima sliku autorovu.« Našemu uredništvu poklonjeni eksemplar nosi številko 152. — Število izvodov je brez dvojbe pomenljivo. Tudi trikrat troje prvih eksemplarov s sliko pesnikovo je nekaj tajinstvenega. Dalje lapidarna posveta: »Zofki«. Vsebina pa je tale: »Ex« in »In«. Tu vidimo jasno, da sta našla pota na hrvaški Parnas simbolizem in okultizem modernih pesnikov. Težko je odkriti misli, ki so tako tajno izražene. Ako se ne varamo, je hotel pesnik v oddelku »Ex« priobčiti one pesmi, kakršnih ne bode več pel, v »In« pa novo smer svoje poezije. Omenjena vnanja oblika je po naših mislih vsiljiva, ekstravagantna.

Kaj pa vsebina? V »Uskrsu« toži pesnik, da je ljudstvo nezvesto postalo svojemu osvoboditelju, vendar izreka nadejo, da bode njegov hrvaški rod v bodočnosti srečen. — V »Memento« proslavlja vojnega begunca, ki se noče boriti proti svojim bratom, a pogine od krogle, iz bratovske puške izstreljene. — V »Fin-Commencement« se grozi palačam gosposkim, ko bodo gladniki se jim osvetili za stare krivde. — V »Stari bajki« opisuje bedo siromakov, dočim birokrati pri vinu slavijo blagovitost naroda. — V »Prvem snijegu« opisuje žensko nezvestobo otmenih in siromašnih krogov. — V »Stari pjesmi« kaže brezuspešnost človeških naporov; preden se povzpne človek do svojega ideala, ga strmoglavlj demon v nič. — V »Tamjanu« priča o propadu čiste duše, katero so peklenski demoni spalili na žrtveniku, kjer je gorel tamjan (kadilo), ki je naposled omamil čisto dušo, tako da je poginila na veselje demonov . . .

V prvem delu se je držal pesnik dosedanjih pesniških oblik in slika (rime), v drugem delu se je otresel teh starokopitnih spon; kakor titan se dviga v pesniškem zanosu v stihih brez mere, brez slika, a včasih se plazi po umazanih tleh vsakdanjih prozajskih fraz in izrazov, preklinja okove, ki ga vežejo na zemljo, in svojo nemoč, zavrača nasprotnike, ki so sami razuzdanci, ki gazijo v moralnem blatu, pa tudi on sam priznava svoj cinizem, svoje sestanke v beznicah, svoje pohotne napade, in v teh opisih ni kar nič izbirčen z besedami. Tu je najti vsega nekaj: socializma, verizma, naturalizma in tudi pornografije — vse v bombastno donečih, nejasnih besedah, iz katerih jasno odseva samo težnja pisčeva za originalnostjo . . .

Mi prvemu in drugemu pesniku ne odrekamo talenta, temveč jima priznavamo lep zaklad pesniške zmožnosti, ali pota, po katerih sta udarila, nam ne ugajajo. Simpatični Nikolić naj se povzdigne iz prošlosti v sedanost, Jelovšek pa naj uzda svojega pesniškega šarca, da ne zaide zopet v trnje in kaluže.

R. P.

Molba. Rieči Slave Šojata. Uglasbio Karlo Pienta. Iz naklo-
nosti posvečeno Karlovčankam. Čist prihod namienjen je za
spomenik Rade Lopašića u Karlovcu. Cijena 50 novč. Komisio-
nalna naklada knjižare dioničke tiskare v Zagrebu. — To ljubko

pesem je zložil za eno grlo s spremljevanjem klavirja v Ljubljani živeči skladatelj, ter jo priporočamo tudi zaradi svrhe, kateri je namenjen čisti prihod.

R. P.

Pogovor Besnome Rolandu sa kritičkim pogledima na tehniku srpskoga stiha. Napisao dr. Dragiša Stanojević. Beograd. Štampano u državnoj štampariji kraljevine Srbije. 1898. m. 8°. 103. str.

Ta knjižica je prišla našemu uredništvu, in mi bi jo bili po časnikarski dolžnosti objavili brez nadaljnjih razmatranj, ako nas ne bi na to spodbujala deloma vsebina knjižice, ki obsega nekatere stvari, ki utegnejo zanimati tudi Slovence, deloma pa prilika, da izpregovorimo nekoliko besed o društvu, s čigar izdanji je imenovana knjižica v zvezi.

Srbi imajo v Novem Sadu svojo Matico, toda ona je povsem drugače zasnovana negoli Matica Slovenska ali Hrvatska. Njeni članovi so doživotni, in torej ni čudo, da mogo prilično visoko vstopnino plačati samo imovitejši rodoljubi in tako postati deležni publikacij Matičinih. Veliki uspeh Matice Hrvatske je pobudil rodoljube srbske v kraljevini, da osnujejo slično društvo v slične svrhe, in tako se je ustanovila l. 1892. »Srpska književna zadruga«. Vsako leto izdaje svoje »kolo knjig«. Da se slovenski čitatelji, katere bi zanimalo zvedeti, kake knjige izdaje zadruga, seznanijo z njimi, naj navedem tu naslove: Prvo kolo (1892): Život i priključenija D. Obradovića. I. 2. S mora i sa suva. (Potopisne) črtice dra. M. Jovanovića. 3. Davorije J. S. Popovića (poezija). 4. Bakonja Fra-Brne. (Povest). Napisal S. Matavulj. 5. Dramatski spisi K. Trifkovića I. 6. Istinska služba, napisal J. N. Potapenko, prevedel M. Gj. Milčević. 7. Istorija srpskoga naroda, napisala Lj. Kovačević in Lj. Jovanović I. — Drugo kolo: Život i priključenija D. Obradovića. II. — Memoari prote Mateja Nenadovića. — Dva idola. Napisal B. Atanacković. — Kameno doba. Napisal J. Žujović (znanstveno delo). — Prve žrtve. Pripovedka iz srbske prošlosti, napisal A. Gavrilović. — »Iz prirode«. Manjši spisi znanega prirodopisca dra. Jos. Pančića. — »S francuskog Parnasa«. Prevodi francoskih pesnikov od Vlad. J. Jovanovića. — Tretje kolo (1894): Antologija dubrovačke lirike. — »Tamo amo po istoku«. Potopisne črte dr. M. Jovanovića. I. »Pesme« Jovana Ilića. — Dramatski spisi K. Trifkovića II. — »Vodenica na Flosi«. Angleški roman Gjorgja Eliota. Prevedel A. Nikolić. I. in II. — Istorija srpskoga naroda. II. — Četrto kolo (1895): Basne D. Obradovića. — Druga pevanija Zmaja Jove Jovanovića. I. — Niz starijih pripovedaka. — Tamo amo po istoku. II. »Bijesni Rolando«. Spisal L. Ariosto, prepeval dr. Stanojević. I. — »Tartif« in »Tvrđica« (»L' avare«), komediji od Moliéra, prevedla J. Gjorgjević in dr. Vl. Gjorgjević. »Iz nauke o svetlosti«, napisal Gj. M. Stanojević. — Peto kolo (1896): Basne Obradovića II. — Druga pevanja Zmajove Jovanovića II. — »Slike iz scoskoga života«, napisal Gj. M. Stanojević. — »Todor od Stalaća«, tragedija od Miloša Cvetića. — »Bijesni Rolando« II. — »Devajtis«, roman od M. Rodziewiczove, prevedel iz poljskega Nikola Manoilović Rajko. — »Knjiga o zdravlju«, srbsko izdanje priredil dr. Milan Jovanović-Batut. — Šesto kolo (1897): »Žitije Gerasima Zelića«. — »Bosančice«. Pripovedke Mite Živkovića. — »Gorski car«. Roman Fr. Rankovića. — »Bijesni Rolando«. III. in IV. — »Karlo XII. od Voltaire-a. Prevedel St. Novaković. — »Podzemne vode« od dra. Sv. Radovanovića. — »Zavjet«. Drama Sime Matavulja.

Kakor vidijo čitatelji sami, neguje Zadruga ne samo beletristiko in to vse vrste njene, nego ponatiskuje tudi stare znamenite knjige, katere se že težko